

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo životního prostředí

Plán iniciační péče realizované v rámci projektu
LIFE in Salt Marshes
na evropsky významné lokalitě
Vypálenky

listopad 2024

Tento dokument byl vytvořen jako dodatek k plánu péče pro PP Vypálenky z roku 2017 a Souhrnu doporučených opatření pro EVL Vypálenky z roku 2020.

Jeho cílem je vyhodnotit aktuální ekologický stav této lokality, stav předmětů ochrany a představit plán péče a dalších činností realizovaných na lokalitě v rámci projektu LIFE in Salt Marshes v období let 2024–2029.

Detailní informace o výchozím ekologickém stavu lokalit představujeme také v souhrnné výzkumné zprávě k projektu „Analýza ekologického stavu lokalit sítě NATURA 2000 zařazených do projektu LIFE in Salt Marshes“, dostupné na webových stránkách projektu v sekci Výstupy (<https://life.envirop.cz/vystupy>).

Dokument byl zpracován autorským kolektivem projektu v roce 2024.

<https://life.envirop.cz/>

Obsah

1. Základní identifikační a popisné údaje.....	4
1.1 Základní údaje.....	4
1.2 Způsob zajištění ochrany.....	4
1.3 Územně správní příslušnost.....	4
1.4 Stručná charakteristika území.....	4
2. Stav EVL a předmětů ochrany.....	7
1.1 Předměty ochrany a jejich cílový stav.....	7
1.2 Nároky předmětů ochrany.....	7
1.3 Řešení konfliktů při zajišťování požadavků různých předmětů ochrany EVL.....	8
1.4 Konflikt s jinými ochrannými režimy dle ZOPK.....	8
1.5 Využívání EVL a zhodnocení jeho důsledků pro předměty ochrany.....	8
1.6 Související platné dokumenty ve vztahu k předmětům ochrany dle speciálních zákonů.....	10
3. Péče o EVL a další prováděné činnosti.....	11
2.1 Popis optimálního způsobu péče o předměty ochrany a cílové druhy projektu.....	11
2.2 Navrhovaná opatření.....	12
2.3 Plán monitoringu.....	14
4. Závěrečné údaje.....	15
4.1 Použité podklady.....	15
4.2 Seznam zkratk.....	15
5. Přílohy.....	15

1. Základní identifikační a popisné údaje

1.1 Základní údaje

Název: Vypálenky

Kód lokality: CZ0623031

Kód lokality v ÚSOP: 3193

Rozloha: 65,2914 ha

Biogeografická oblast: panonská

Zařazení EVL na evropský seznam: 2008/26/ES

Nařízení vlády o stanovení národního seznamu EVL: Nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit, ve znění pozdějších předpisů – příloha č. 894

1.2 Způsob zajištění ochrany

Zvláště chráněná území (ZCHÚ): PP Vypálenky

Kód lokality v ÚSOP: 5836

Celková rozloha ZCHÚ: 65,2915 ha

Relativní rozloha ZCHÚ: 100 % CZ0621025

Ptačí oblast: Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví (CZ0621025)

Celková rozloha PO: 65,2915 ha

Relativní rozloha PO: 100 %

1.3 Územně správní příslušnost

Jihomoravský kraj

Dotčené obce: Moravský Písek

Dotčená katastrální území: Moravský Písek

1.4 Stručná charakteristika území

Obecná charakteristika

Lokalita se nachází cca 5 km SZ od Veselí nad Moravou, v JV části obce Moravský Písek, u silnice Veselí nad Moravou – Moravský Písek v nadmořské výšce cca 170 m. Z geomorfologického hlediska patří lokalita do Dolnomoravského úvalu. Geologickým

podkladem jsou fluviální písčito-hlinité až písčité sedimenty, na nichž jsou vyvinuté půdy typu černice ojediněle doplněné regozemí.

Území leží v teplé oblasti a patří do fytogeografického podokresu 18b Dolnomoravský úval. Jedná se o nepravidelně zaplavovanou plochu mokřadního charakteru s rákosem a drobnými vodními plochami.

Botanická charakteristika

Plošně nejrozšířenějším biotopem v území jsou v současné době rákosiny eutrofních a stojatých vod s dominantním rákosem obecným (*Phragmites australis*). Tyto porosty jsou někde podmáčené, někde suché a ruderalizované a v některých partiích zcela neprostupné. V méně podmáčených částech rákosin k rákosu přistupují invazní a expanzivní druhy rostlin, zlatobýly (*Solidago* spp.), astříčky (*Symphyotrichum novi belgii*-agg.) a třtina křovištní (*Calamagrostis epigejos*). Na cestách mezi mysliveckými posedy prosekaných v rákosině a v okolí tůní se sporadicky vyskytuje vegetace obnažených den teplých oblastí s druhy, jako jsou jitrocel chudokvětý (*Plantago uliginosa*), zeměžluč spanilá (*Centaurium pulchellum*) nebo šťovík přímořský (*Rumex maritimus*). Ze subhalofilních druhů zde dále rostou např. skřípinec Tabernaemontanův (*Schoenoplectus tabernaemontani*) nebo karbinec statný (*Lycopus exaltatus*). Fragment louky v JZ části lokality hostí populaci česneku hranatého (*Allium angulosum*). V tůních je vyvinuta vegetace makrofyt, vzácně i s žebratkou bahenní (*Hottonia palustris*).

Halofyty a subhalofyty zaznamenané na lokalitě před zahájením projektových prací

český název	latinský název	ČS	§	výskyt na lokalitě
blešník úplavíčny	<i>Pulicaria dysenterica</i>	EN		vzácně
jetel jahodnatý	<i>Trifolium fragiferum</i>	VU		vzácně
ostřice Otrubova	<i>Carex otrubae</i>	LC		vzácně
rozrazil bažinný	<i>Veronica</i> cf. <i>anagalloides</i>	EN		vzácně
skřípinec Tabernaemontanův	<i>Schoenoplectus tabernaemontani</i>	VU		vzácně
štírovník tenkolistý	<i>Lotus tenuis</i>	NT		vzácně
zeměžluč spanilá	<i>Centaurium pulchellum</i>	VU		vzácně

Ostatní význačné a vzácné druhy rostlin zaznamenané na lokalitě

český název	latinský název	ČS	§	výskyt na lokalitě
česnek hranatý	<i>Allium angulosum</i>	NT	SO	vzácně
divizna švábovitá	<i>Verbascum blattaria</i>	EN		vzácně
smlďník olešníkový	<i>Peucedanum oreoselinum</i>	NT		vzácně

Zoologická charakteristika

Na lokalitě se nachází několik větších nádrží s bohatou litorální vegetací, které slouží jako biotop pro početné populace ohrožených či kriticky ohrožených vodních bezobratlých, jako například křepčík obroubený (*Cybister lateralimarginalis*) nebo vodomil (*Hydrophilus*

aterrimus). V blízké minulosti zde však nebyly zaznamenány žádné druhy vyšším statusem ohroženosti nebo zvláště chráněné druhy terestrických bezobratlých. Během letošního průzkumu byl potvrzen výskyt ohrožených střevlíků *Carabus ulrichii* a *C. scheidleri*.

PP Vypálenky je cenná zejména výskytem bohatých společenstev obojživelníků, konkrétně kuňky obecné (*Bombina bombina*) a čolka dunajského (*Triturus dobrogicus*). Z dalších druhů se na lokalitě vyskytují početné populace ropuchy obecné (*Bufo bufo*), rosničky zelené (*Hyla arborea*), blatnice skvrnitá (*Pelobates fuscus*), skokana zeleného – komplex (*Pelophylax esculentus s.l.*), skokana skřehotavého (*Pelophylax ridibundus*), skokana štíhlého (*Rana dalmatina*) a užovky obojkové (*Natrix natrix*).

Další významné druhy zahrnují různé druhy ptáků, jelikož právě Vypálenky jsou významným hnízdištěm vodních a mokřadních ptáků. Lokalita je totiž téměř kompletně zarostlé rákosím s několika malými otevřenými vodními plochami tůní. Významný je tedy výskyt druhů vázaných na rákosiny, jako je rákosník velký (*Acrocephalus arundinaceus*), cvrčilka slavíková (*Locustella luscinioides*), slavík modráček střeoevropský (*Luscinia svecica cyanecula*), sýkořice vousatá (*Panurus biarmicus*), na okrajích rákosin hnízdí bramborníček černohlavý (*Saxicola torquata*) z nepěvců potom moták pochop (*Circus aeruginosus*), chřástal vodní (*Rallus aquaticus*), či potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*). Otevřených biotopů s keři využívají ke hnízdění ťuhák obecný (*Lanius collurio*). Během hnízdní sezóny byla pozorována čírka modrá (*Spatula querquedula*) i čírka obecná (*Anas crecca*), v obou případech se však jednalo o jedince, kteří pravděpodobně nehníždili.

Charakteristika jakosti vod

Vody v této EVL se vyznačují vysokou salinitou a vysokou zátěží organickými látkami z odumřelé biomasy, zejména v letních měsících. Zemědělské ani komunální znečištění nebylo detekováno. Z hlediska možného vnosu znečištění do vod v EVL Vypálenky je třeba uvažovat o případném znečištění z dešťové kanalizace s výustí na severním okraji lokality a ze splachu ze silnice 54, která prochází severovýchodní částí lokality. Možnost znečištění ze zemědělských zdrojů není v tomto případě příliš pravděpodobná.

2. Stav EVL a předmětů ochrany

1.1 Předměty ochrany a jejich cílový stav

Kód předmětu ochrany: 1188

Název předmětu ochrany: kuňka obecná (*Bombina bombina*)

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu: stálá populace (51–100 jedinců); dobrá hodnota

Cílový stav předmětu ochrany: Cílem je zlepšit stav předmětu ochrany oproti úrovni při vyhlášení, tzn. dosáhnout vitální populace, kdy bude početnost přesahovat 100 jedinců, a to pomocí opatření, která v lokalitě zajistí optimálnější podmínky na větší části EVL.

Kód předmětu ochrany: 1993

Název předmětu ochrany: čolek dunajský (*Triturus dobrogicus*)

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu: stálá populace (1 jedinec); dobrá hodnota

Cílový stav předmětu ochrany: Cílem je zlepšit stav předmětu ochrany oproti úrovni při vyhlášení, tzn. dosáhnout vitální populace, kdy bude početnost populace dosahovat nižších desítek jedinců, a to pomocí opatření, která v lokalitě zajistí optimálnější podmínky na větší části EVL.

1.2 Nároky předmětů ochrany

Kód předmětu ochrany: 1188

Název předmětu ochrany: kuňka obecná (*Bombina bombina*)

Popis nároků předmětu ochrany:

Kuňka obecná (*Bombina bombina*) vyžaduje specifické podmínky pro svůj život a rozmnožování, které jsou klíčové pro udržení stabilních populací tohoto druhu. Základním nárokem je přítomnost vodních biotopů, které jsou nezbytné pro rozmnožování a vývoj larev. Preferuje mělké, sluncem vyhřáté, stojaté nebo pomalu tekoucí vody s bohatou vegetací, jako jsou tůňe, mokřady, zavodněné polní cesty, příkopy nebo menší rybníky. Voda by měla být kvalitní, s dostatečným množstvím kyslíku a bez výrazného znečištění. Pro úspěšné rozmnožování jsou klíčové malé vodní plochy s nízkou predací a stabilními vodními podmínkami během celého vegetačního období. Larvy kuňky obecné potřebují dostatek času a tepla pro vývoj, proto jsou důležité stabilní a nepříliš kolísavé hladiny vody bez rizika rychlého vysychání.

Na suchozemském prostředí kuňka vyžaduje mozaikovitě krajinné prvky – střídání vlhkých ploch s vegetací, kterou využívá jako úkryt, a suchých, slunných míst pro odpočinek. Důležité jsou neobhospodařované travní porosty, louky a mokřady, které poskytují vhodné podmínky pro letní úkryty i přesun mezi jednotlivými vodními biotopy. Dalším důležitým faktorem je absence intenzivního zemědělství a těžké mechanizace v lokalitách, které mohou poškodit nebo zničit jejich přirozená stanoviště. Kuňky rovněž citlivě reagují na chemické znečištění vody, jako jsou pesticidy a hnojiva, které mohou výrazně ovlivnit kvalitu vodního prostředí. Na zimu kuňky potřebují vlhká, chráněná místa s přístupem do podzemních prostor, například

nor, pod kořeny stromů, ve starých kamenných zídkách nebo v kůře rozpadlých stromů. Zimují v mírném vlhku, často mimo vodní prostředí, a vyžadují stabilní podmínky bez výrazných teplotních výkyvů.

Kód předmětu ochrany: 1993

Název předmětu ochrany: čolek dunajský (*Triturus dobrogicus*)

Popis nároků předmětu ochrany:

Čolek dunajský (*Triturus dobrogicus*) má specifické nároky na své prostředí, které jsou klíčové pro jeho přežití a úspěšné rozmnožování. Tento druh obývá především nížinné oblasti s bohatými vodními ekosystémy. Nejvhodnějšími biotopy pro čolka dunajského jsou mělké, sluncem prohříváné, pomalu tekoucí nebo stojaté vody, jako jsou ramena řek, mokřady, tůňe a rybníky, které mají bohatou vegetaci poskytující úkryt a dostatek potravy. Jeho přítomnost je často spojována s lužními oblastmi a zaplavovanými loukami, kde voda dlouhodobě stagnuje. Pro úspěšné rozmnožování potřebuje čolek dunajský stabilní vodní plochy s čistou vodou a bohatou podvodní vegetací, kam samice kladou vajíčka. Mladé larvy se vyvíjejí ve vodním prostředí a potřebují dostatek času a prostoru, aby se mohly plně vyvinout. Důležité je, aby voda zůstala čistá a nebyla ohrožena intenzivním zemědělstvím, které může způsobit znečištění a úbytek vhodných biotopů. Suchozemská fáze života tohoto druhu je závislá na přítomnosti vhodných úkrytů, jako jsou vlhké louky, porosty a okolní křoviny. Čolek dunajský vyhledává mozaikovitou krajinu, kde se může skrývat v období sucha. V oblastech, kde se vyskytuje, je nutné zachovat přirozenou dynamiku vodních toků a minimalizovat úpravy, které by vedly k odvodnění jeho stanovišť nebo snížení kvality vody

1.3 Řešení konfliktů při zajišťování požadavků různých předmětů ochrany EVL

Na lokalitě se vyskytuje česnek hranatý (*Allium angulosum*). V místě jeho výskytu je doporučeno občasné přepasení.

1.4 Konflikt s jinými ochrannými režimy dle ZOPK

Neuplatňuje se.

1.5 Využívání EVL a zhodnocení jeho důsledků pro předměty ochrany

Vodní režim

Lokalita leží v nivě Moravy a v těsné blízkosti odlehčovacího kanálu Nová Morava. Dochází zde tedy ke komunikaci přes šterkové podloží a celkový stav vody na lokalitě závisí na dynamice těchto vodních toků. Při povodních je vyšší i hladina vody v samotné lokalitě.

V současné době se zde však ani ve srážkově bohatém období, mimo vybudované vodní plochy, nevyskytují zvodnělá místa na celé ploše, jak tomu bylo v minulosti. Příčinou může být celkový pokles hladiny podzemních vod v území, přerušení přítoků, případně i husté porosty rákosu. Vodní režim a jeho zlepšení bude předmětem dalšího průzkumu.

Zemědělské hospodaření

V minulosti byla lokalita zemědělsky běžně využívána. Od hospodaření na původních podmáčených pastvinách a polích bylo z důvodu trvalejšího zamokření lokality po povodních v roce 1997 postupně upouštěno, až nakonec většina ploch zůstala ladem a brzy zde vznikla rozsáhlá neprostupná rákosina, kde se kromě rákosu uplatňují také invazní zlatobýly a astříčky. Nadále je na lokalitě pravidelně jako orná půda obděláván jeden půdní blok, jako myslivecké políčko na severozápadě území. Plocha v západní části lokality je udržovaná jako louka sečením traktorem dvakrát ročně.

Těžba nerostných surovin a jiné způsoby využívání

Území spadá do CHOPAV č. 219 Kvartér řeky Moravy. Byl zde zřízen vodní zdroj Bzenec – komplex napájející skupinový vodovod Bzenec-Kyjov-Hodonín. Velká část EVL se nachází ve vnějším pásmu hygienické ochrany 2. stupně jímacího území Bzenec I. Nejbližší studna tohoto prameniště je od lokality vzdálena kolem 50 metrů a v současnosti není čerpána. V předpolí prameniště Bzenec I, které se z části překrývá s EVL, probíhá monitoring kvality podzemních vod. Předpolí bylo zasaženo kontaminačním mrakem těžkých chlorovaných uhlovodíků z provozu bývalých průmyslových areálů v nedalekém Bzenci v 70.–90. letech 20. století. Do roku 2009 zde byl prováděn sanační zásah spočívající v čerpání podzemní vody z přístupných hydrogeologických objektů, jejím vyčištění sanační technologií na přípustnou koncentraci a vypuštění do terénních depresí na povrchu. V letech 2011–2016 probíhal v celé oblasti předpolí vodního zdroje monitoring přirozené atenuace (tlumení, odbourávání) polutantů s cílem vysledovat vývoj zbytkové kontaminace po ukončení sanačního zásahu (v rámci projektu Jihomoravského kraje). V současnosti na vlastní náklady monitorují lokalitu Vodovody a kanalizace Hodonín a.s., dle vyjádření společnosti se rezidua chlorovaných uhlovodíků na lokalitě stále vyskytují. Vzhledem k tomu, že se jedná o těžké látky, přítomné v nižších vrstvách podzemních vod, jejich výskyt by neměl mít nepříznivý vliv na biotu v EVL. V případě zhoršení situace je v budoucnu možné obnovení sanačních zásahů. Pro účely sanačního zásahu, je povoleno v prostoru EVL čerpat celkem z 6 vrtů. Uvedená opatření by svou povahou neměla být, při volbě vhodného termínu, pro lokalitu ohrožením. I s ohledem na způsob provedení, kdy je vyčištěná podzemní voda vypouštěna do terénních depresí na povrchu, čímž dochází k jejich zvodnění.

Nemělo by ale dojít k vytvoření tůňek, které v krátké době vyschnou, a můžou se tak stát pastí pro nemetamorfované jedince obojživelníků. Ochrana jakosti a množství podzemních vod je společný zájem vodohospodářský i ochrany přírody, stejně tak úplné odstranění kontaminačního mraku, protože má mimo jiné přímý dopad na kvalitu prostředí předmětů ochrany EVL.

1.6 Související platné dokumenty ve vztahu k předmětům ochrany dle speciálních zákonů

Plány péče

Autor: Slavomír Dostalík, Petr Kovařík, Michal Krátký

Schválil: Krajský úřad Jihomoravského kraje

Platnost: 1. 1. 2014 – 31. 12. 2022

Souhrny doporučených opatření

Autor: AOPK ČR

Datum zpracování: 16. 12. 2020

3. Péče o EVL a další prováděné činnosti

2.1 *Popis optimálního způsobu péče o předměty ochrany a cílové druhy projektu*

Žádoucím způsobem obhospodařování tohoto území je extenzivní pastva těžkých hospodářských zvířat (krávy, koně), která vede k disturbanci, tvorbě volných plošek v zapojené vegetaci a k většímu zasolení vlivem utužování půdy. Dochází při ní také k rozvolňování rákosin a vzniku jemné mozaiky stanovišť.

V celém území je rovněž nutné likvidovat invazní a expanzivní rostliny (zlatobýly *Solidago sp.*, astříčky *Symphotrichum novi-belgii agg.*, třtina křovištní *Calamagrostis epigejos*) a dřeviny (javor jasanolistý, *Acer negundo*). Stávající louky v jižní a západní části lokality se budou i nadále sekat traktorem dvakrát ročně. Pokud nebude dostačujícím opatřením pastva krav a k rozvolnění rákosin bude docházet příliš pomalu, je žádoucí přistoupit v době vegetačního klidu jednorázově v případě potřeby opakovaně k potlačení porostu sečením. V případě potřeby se bude obdobně přistupovat také k sečení nežádoucích nedopasků. Management je možné doplnit aplikací poloparazitických rostlin. Poloparazitické rostliny budou aplikovány na plochy s výskytem invazních a expanzivních druhů, které zůstanou mimo trvalou pastevní ohradu a budou pravidelně sečené.

Pastevní infrastruktura zahrnuje zřízení ohradníků a dalších opatření k řízené pastvě hospodářských zvířat, přičemž preferována jsou těžší zvířata, jako jsou krávy či koně. Tato zvířata díky své hmotnosti utužují půdu, což zvyšuje míru zasolení, což je žádoucí pro zachování slaniskových společenstev. Zároveň dochází k mechanickému narušování vegetace, což omezuje expanzivní druhy a umožňuje rozvoj druhů konkurenčně slabších, které vyžadují narušované plochy pro svůj růst a rozmnožování. Tento systém extenzivní pastvy je rovněž efektivní nástroj v boji proti invazním druhům rostlin, které by mohly narušit původní ekosystémy lokality. V případě potřeby může být pastva doplněna o ruční sečení nepreferenčních druhů rostlin, které zvířata nespasou, aby se zamezilo jejich přerůstání a šíření.

Opatření ke zlepšení jakosti vod

Vzhledem ke skutečnosti, že nebyl detekován žádný vnos znečišťujících látek, lze doporučit pouze zatravnění zbylých drobných ploch orné půdy v povodí EVL a odstraňování přebytečné biomasy zejména z okolí tůní.

2.2 Navrhovaná opatření

Obnovní management

Vznik souvislého pastevního areálu a vybudování pastevní infrastruktury je zásadním opatřením směřujícím k udržení ekologické rovnováhy a podpory biologické rozmanitosti na lokalitě Vypálenky. Hlavním cílem tohoto opatření je vytvoření uceleného pastevního systému, který umožní přirozené spásání vegetace, čímž dojde k disturbanci (narušování) zapojených porostů a podpoře tvorby mozaikovitých stanovišť. Takováto různorodost prostředí je důležitá zejména pro udržení druhově bohatých ekosystémů a obnovu subhalofilních druhů rostlin, které by jinak byly vytlačeny silnějšími, expanzivními druhy. Dále je nezbytné aplikovat odstraňování invazních dřevin.

Udržovací management

typ opatření	pastva skotu či koní
vhodný interval	každoročně
pracovní nástroj/hospodářské zvíře	skot, koně
termín opatření	celoročně nebo IV až X
lokalizace	viz mapa v kap. 5.3
upřesňující podmínky	Výchozí pastevní zatížení se bude pohybovat v rozpětí 0,5-1 DJ/ha. Přednostně využít odolná zvířata, která i při zachování dobrého zdravotního stavu nebudou vyžadovat pravidelné odčervování. Není-li zbylí, dodržovat ochranné lhůty od aplikace odčervovacích prostředků. V žádném případě zvířata neodčervovat na lokalitě.

typ opatření	strojní sečení
vhodný interval	2x ročně
pracovní nástroj/hospodářské zvíře	traktor s příslušenstvím
termín opatření	V-VI/VIII-IX
lokalizace	louka v západní a jižní části území
upřesňující podmínky	Sečení s důsledným vyhrabáním a odstraněním pokosené hmoty.

typ opatření	ruční sečení
vhodný interval	2x ročně
pracovní nástroj/hospodářské zvíře	lehká mechanizace/křovinořez
termín opatření	V-VI/VIII-IX
lokalizace	viz mapa v kap. 5.3; dále podle potřeby
upřesňující podmínky	Sečení s důsledným vyhrabáním a odstraněním pokosené hmoty. Na plochách s výskytem třtiny křovištní, zlatobýlů a astříček V pastevní ohradě ponechávat nedopasky, přesekat jenom nežádoucí nedopasky - zejména porosty invazních a expanzivních rostlin.

typ opatření	dosev poloparazitických rostlin do porostů invazních a expanzivních rostlin (zlatobýly, astříčky, třtina křovištní)
vhodný interval	jednorázově, v případě potřeby zopakovat

pracovní nástroj/hospodářské zvíře	sekačka/křovinořez, hrábě, semínka zdravínku jarního černýše rolního nebo kokrhel luštince
termín opatření	Výsev: X až XI; sečení: 1. pol. VI (zdravínek), 2. pol. VII (černýš, kokrhel)
lokalizace	viz mapa v kap. 5.3; dále podle potřeby
upřesňující podmínky	Do pasených míst použít zdravínek jarní, do kosených míst možno i černýš rolní a kokrhel luštince. Černýš potlačuje invazní byliny, kokrhel expanzivní trávy, zdravínek lze využít k oběma účelům. Semínka vysévat do pokosené a vyhrabané plochy (ne však úplně na hlínu, aby semenáčky na jaře nevyschly). Výsevek (g/m ²): zdravínek – 1,8; černýš – 2,5; kokrhel – 5.

typ opatření	řízené vypalování
vhodný interval	před zahájením pastvy, poté 1x za 1-2 roky
pracovní nástroj/hospodářské zvíře	sirky, zapalovač, lopata, voda, plynový hořák
termín opatření	XII–II
lokalizace	podle potřeby
upřesňující podmínky	„Vypalování porostů“ je již obsaženo v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (§ 90 odst. 22), a je tím pádem pro „orgány ochrany přírody“ legální. K uvedenému ustanovení zákona však dosud nebyl vydán prováděcí předpis, například v podobě standardu péče o přírodu a krajinu AOPK ČR. Řízené vypalování taktéž není naceněno v Nákladech obvyklých opatření MŽP, z čehož vyplývá, že i prakticky ho zatím provádějí pouze samotní zaměstnanci orgánů ochrany přírody. Po částech vypalovat místa s nahromaděnou biomasou, obzvláště přepasená místa s vysokou vrstvou rákosové staříny, jednotlivé souvislé plochy max. do velikosti 0,5 ha. Postupovat podle metodického pokynu MŽP, rozsah a intenzitu před každým zásahem konzultovat s místně příslušnými orgány (hasičský záchranný sbor, orgán ochrany přírody). Dle dopředu stanoveného rozsahu a intenzity řízeného vypalování budou zajištěna bezpečnostní opatření proti vzniku a šíření požáru (např. vysečení pásů na zastavení hoření).

typ opatření	zatravnění zeleným senem
vhodný interval	jednorázově
pracovní nástroj/hospodářské zvíře	sekačka/křovinořez, hrábě, vozík, traktor s příslušenstvím nebo ručně vedený jednoosý traktor s příslušenstvím
termín opatření	VII–VII
lokalizace	viz mapa v kap. 5.3
upřesňující podmínky	Zelené seno z blízké druhově bohaté mokřadní lokality pokládat ve vrstvě asi 10 cm na předem připravenou plochu (posečenou, podiskovanou a urovnanou). Využít na plochy po působení poloparazitů v porostech invazních druhů.

2.3 *Plán monitoringu*

Botanický monitoring

Na lokalitě bylo založeno 12 trvalých ploch o velikosti 5 m x 5 m pro výzkum vlivu managementových opatření na vegetaci. Na těchto plochách jsou každoročně v období V–VI zapisovány fytoocenologické snímky. Podrobnější průzkum ploch dále probíhá ještě v IX, kdy jsou doplněny případné halofyty, které by v době zápisu fytoocenologických snímků ještě nemusely být zaznamenatelné. Vedle vegetačního průzkumu probíhá ještě floristický průzkum, kdy jsou v průběhu celé vegetační sezóny (IV–X) v intervalu zhruba 1x za 2 měsíce realizovány botanické pochůzky napříč lokalitou, během nichž jsou zapisovány přednostně halofilní a subhalofilní, vzácné, ohrožené, chráněné, invazní, expanzivní či jinak význačné druhy rostlin, druhotně pak i druhy běžné a relativně běžné.

Monitoring terestrických bezobratlých

Paralelně s botanickým monitoringem probíhá na vytyčených trvalých plochách i monitoring pavouků, rovnokřídlých, ploštic, stěvlíků a koprofágních brouků, a to čtyřikrát ročně v období V–VIII. Tyto skupiny jsou monitorovány za použití metod smyku (50krát na plochu), vysávání (50krát na plochu), zemních pastí (jedna past v centru plochy) a individuálního sběru. Na území EVL je každoročně prováděn i monitoring denních motýlů. Ten probíhá pětikrát ročně, od V–IX, vždy za vhodných povětrnostních podmínek. Používá se metoda spirálního průzkumu, kdy se během 45 minut prochází plocha 1 ha, přičemž se zaznamenávají všechny pozorované druhy.

Vertebratologický monitoring

V každém roce bude probíhat také monitoring obojživelníků, plazů, ptáků a monitoring hydrobiologický. Prováděn bude pravidelně během celého vegetačního období, tedy od přelomu února a března do září. Za účelem monitoringu obojživelníků bude prováděn běžný vizuální monitoring zaměřený na sledování druhové diverzity a početnosti obojživelníků ve všech fázích vývoje (dospělci, larvy a snůšky). Doplnkově bude prováděno také akustické hodnocení včetně nočního monitoringu a odchytů do živolovných pastí. Plazi budou sledovány v rámci transektových průzkumů a individuálního průzkumu stanovišť vhodných pro rozmnožování. Monitoring ptáků pak bude realizován primárně formou liniového sčítání. Doplnkově bude využit monitoring s využitím fotopastí za účelem zachycení skrytě žijících druhů.

Vyjma výše uvedeného bude na lokalitě během doby řešení projektu monitorován a hodnocen také stav vod stran jejich kvality a budou hodnoceny ekosystémové služby s využitím metod dálkového průzkumu Země. Pro detaily k těmto metodám a výsledky hodnocení iniciálního stavu lokalit odkazujeme na souhrnnou výzkumnou zprávu k projektu „*Analýza ekologického stavu lokalit sítě NATURA 2000 zařazených do projektu LIFE in Salt Marshes*“, dostupnou na webových stránkách projektu v sekci *Výstupy* (<https://life.envirop.cz/vystupy>).

4. Závěrečné údaje

4.1 Použité podklady

- AOPK ČR. (2020). Souhrn doporučených opatření pro evropsky významnou lokalitu Vypálenky (CZ0623031). Ms. Archivuje AOPK ČR.
- DOSTALÍK, S., KOVAŘÍK, P., KRÁTKÝ, M. (2014). Plán péče o Přírodní památku Vypálenky na období 2014–2022. Ms. Archivuje krajský úřad Jihomoravského kraje.
- GRULICH, V. (2012). Červený seznam cévnatých rostlin České republiky: třetí vydání. Preslia. 84, s. 631-645.
- CHYTRÝ, M. (ed.) (2007). Vegetace České republiky 1. Travinná a keříčková vegetace. Vydání 1. Praha: Academia. 526 s.
- CHYTRÝ, M. (ed.) (2009). Vegetace České republiky 2. Ruderální, plevelová, skalní a suťová vegetace. Vyd. 1. Praha: Academia. 520 s. ISBN 978-80-200-1769-7.
- CHYTRÝ, M. (ed.) (2011). Vegetace České republiky. 3. Vodní a mokřadní vegetace. Vydání 1. Praha: Academia. 827 s. ISBN 978-80-200-1918-9.
- CHYTRÝ, M.; KUČERA, T.; KOČÍ, M. (eds.) (2010). Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. 445 s.

4.2 Seznam zkratk

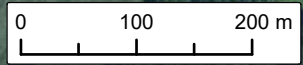
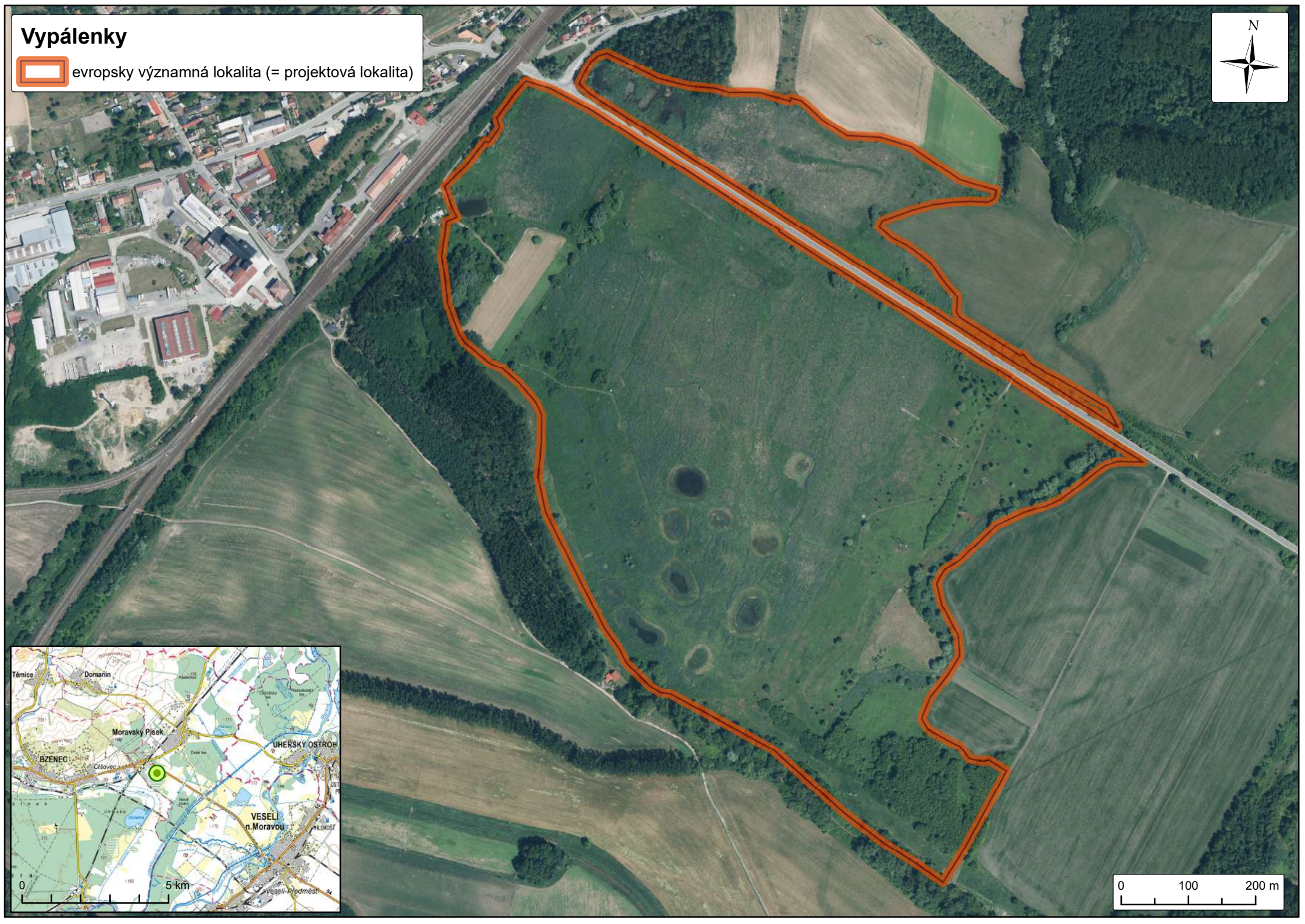
- AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
EVL – evropsky významná lokalita
MŽP – Ministerstvo životního prostředí České republiky
PP – přírodní památka
ZCHÚ – zvláště chráněné území

5. Přílohy

- 5.1 Orientační mapa evropsky významné lokality
- 5.2 Mapa způsobu zajištění ochrany EVL
- 5.3 Mapa zákresů managementových opatření na vymezených plochách

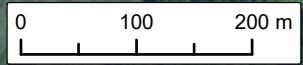
Vypálanky

 evropsky významná lokalita (= projektová lokalita)

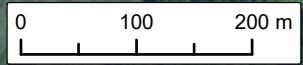
Vypálky

 evropsky významná lokalita (= projektová lokalita)

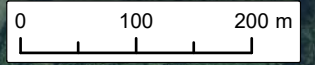
Vypálenky

- přírodní památka
- ochranné pásmo PP
- evropsky významná lokalita (= projektová lokalita)

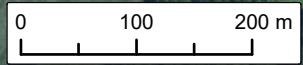
Vypálenky

- aplikace poloparazitických rostlin
- zatravnění
- pastva
- ruční seč

Vypálenky

 aplikace poloparazitických rostlin

Vypálanky

 pastevní ohrada

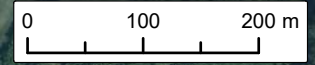
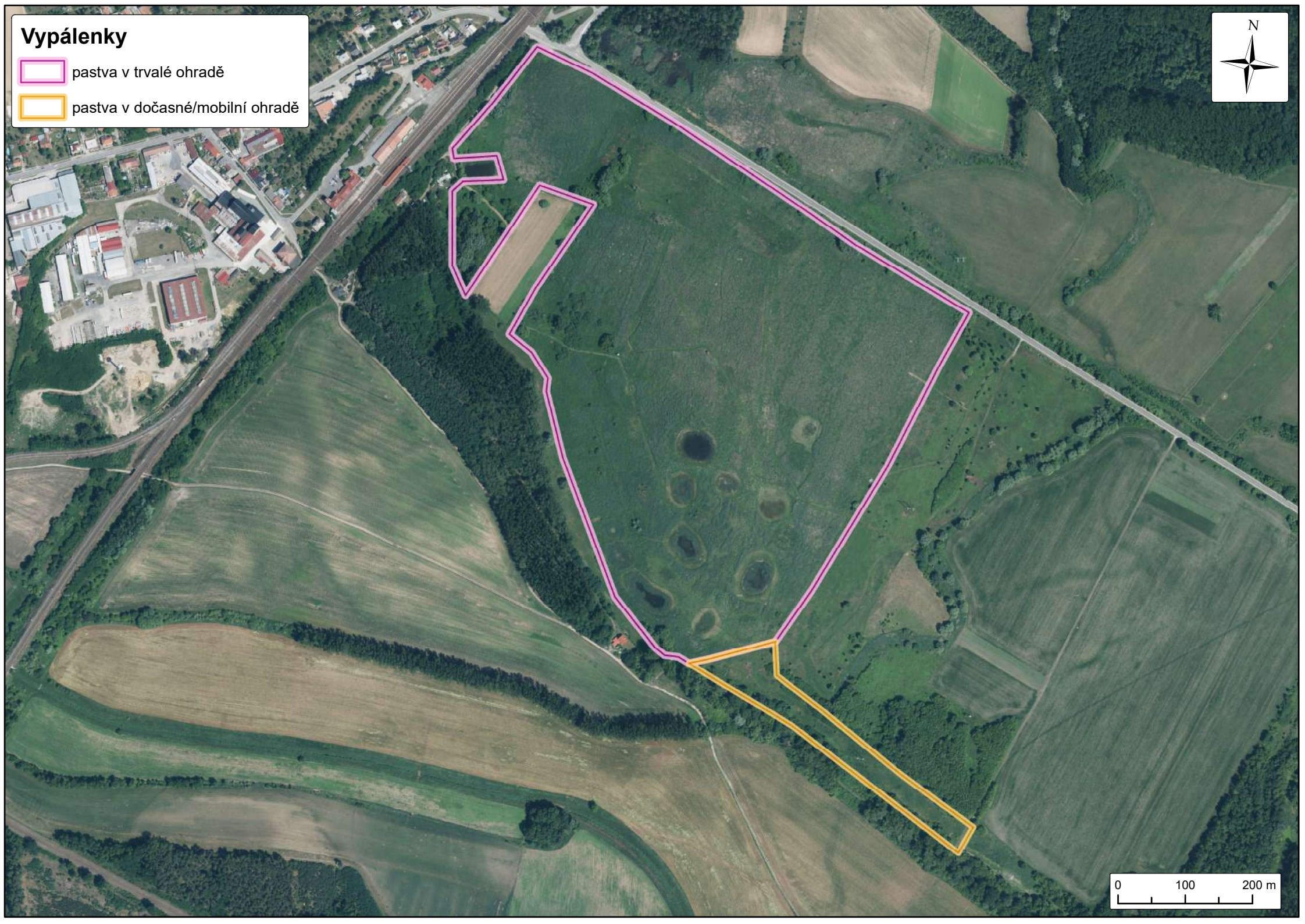

0 100 200 m

Vypálenky

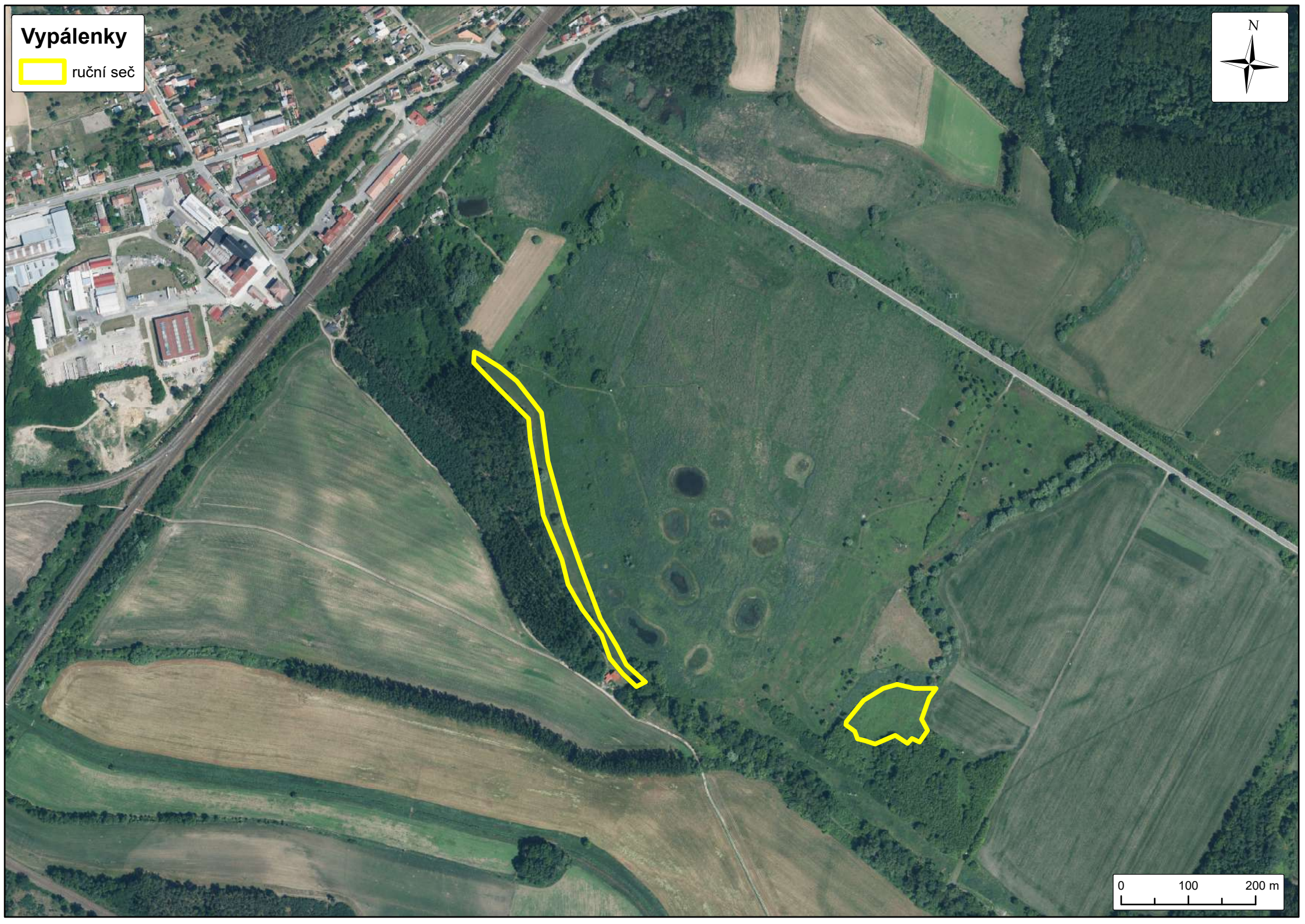
 pastva v trvalé ohradě

 pastva v dočasné/mobilní ohradě

Vypálenky

 ruční seč

0 100 200 m

Vypálenky

 zatravnění

0 100 200 m